

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 8 (882)

Субота, 9 березня 1957 р.

Ціна 20 коп.

8 БЕРЕЗНЯ МІЖНАРОДНИЙ ЖІНОЧИЙ ДЕНЬ

Н ЕЩОДАВНО відбувся черговий VII Пленум ЦК ВЛКСМ, який заслухав і обговорив доповідь секретаря ЦК ВЛКСМ тов. О. М. Шелєпіна та прийняв постанову про поліпшення ідейно-виховної роботи комсомольських організацій серед комсомольців і молоді.

Під керівництвом Комуністичної партії наш народ успішно здійснює рішення XX з'їзду КПРС, впевнено йде до комунізму. Гігантський стрибок від відсталості до прогресу за короткий історичний строк зробила наша країна. В героїчних трудових подвигах радянського народу, у великих досягненнях нашого суспільства значна доля належить комсомолу, молоді. Цей вклад радянської молоді у справу будівництва комунізму в'яте відзначений недавно високою урядовою нагородою — орденом Леніна.

Як вважає Пленум ЦК ВЛКСМ, ще значнішою буде роль молоді, ще більше зросте значення комсомолу як помічника партії, коли ще сильніше буде розвита революційна енергія молоді, коли ще більш активну участь прийме комсомол у комуністичному будівництві. Вирішальним чинником у цьому є насамперед підвищення ідейно-виховної роботи серед молоді.

Пленум ЦК ВЛКСМ у своїй постанові вказав, що головна хвиля виховної роботи у багатьох комсомольських організаціях полягає у відірваності її від практики комуністичного будівництва, в тому, що проводиться вона без врахування вимог часу, конкретних умов і обставин.

Значні недоліки викрив VII Пленум ЦК ВЛКСМ і в постанові ідейно-виховної роботи серед студентської молоді. Є ще, на жаль, серед студентів такі юнаки і дівчата, що погано уявляють, якою ціною, якою кров'ю і потом завойовано ті умови, в яких вони сьогодні живуть. Добре засвоївши свої права, вони нерідко забувають про обов'язки, бояться серйозних життєвих випробувань; зустрівшись з першими труднощами, пасують перед ними, а комсомольські та інші молодіжні громадські організації не ведуть проти таких явищ належної боротьби.

Іноді в студентському середовищі не дається належна відсіч нігілістичним та іншим нездоровим висловлюванням, не ведеться наступальна боротьба проти підступів буржуазної ідеології. Недостатньо займаються комсомольські організації моральним та естетичним вихованням молоді, слабо борються з гульцями, п'яницями, дармодами, які ще є серед нас.

Хвиля і недоліки в ідейно-ви-

ховній роботі безперечно мають місце і в нашому університеті. Адже не секрет, що іноді догматично, відірвано від актуальних завдань проводиться така важлива форма виховної роботи як політгоди. Часто сухо й нецікаво проходять комсомольські збори, засідання бюро. Мало дбають у нас і про урізноманітнення видів форм виховної роботи серед студентів. Навіть підготовка до університетського фестивалю, що повинен служити активізації всіх ділянок молодіжного життя, в університеті ведеться слабо і безініціативно.

Постанова Пленуму ЦК ВЛКСМ закликає постійно поліпшувати ідейно-виховну роботу серед молоді і комсомольців, зокрема серед студентства. Вона зобов'язує добиватися правильної поєднання навчальної і виховної роботи в вузах з активною участю студентів у повсякденному житті країни, в суспільно-корисній праці, широко залучати до виховної роботи професорів і викладачів, підвищувати роль і авторитет вузівських комсомольських організацій, добиватися, щоб вони брали безпосередню участь у прийомі молоді до вузу, у призначенні стипендій, розподілі гуртожитків та у поліпшенні роботи їдалень. Пленум зобов'язав комсомольські організації беззастановно боротися проти намагань буржуазної пропаганди нав'язати радянській молоді низькі смаки і погляди.

Однією з постійних турбот університетської комсомольської організації повинна стати турбота про культурне обличчя студента. І погано роблять ті факультетські комсомольські бюро, що не борються з перекошеними смаками окремих студентів, з їх прагненням до засмічення мови жаргонними слівцями і т. ін.

Піднесення ідейно-виховної роботи відбуватиметься тим успішніше, чим краще і кваліфікованіше займатимуться цією справою керівні кадри і комсомольський актив. Секретарі, члени бюро і комітету, комсомольські активісти факультетів повинні постійно бути в гущі студентів, добре розбиратися в питаннях зовнішньої і внутрішньої політики партії, вміти відстоювати соціалістичну ідеологію, подавати приклад сміливого виступу проти будь-яких проявів буржуазної ідеології і моралі.

Центральний Комітет ВЛКСМ закликав всіх комсомольців, всю молодість новими досягненнями ознаменувати 40-річницю Великого Жовтня. Завдання студентів університету полягає в тому, щоб зустріти знаменну дату новими успіхами у навчанні та громадській роботі.

Тільки в умовах нашої країни жінка має такі ж широкі права, як і чоловік, одержала всі можливості для розвитку своїх здібностей. Освіта у нас, на біологічному факультеті, працює доцент кандидат біологічних наук Тетяна Володимирівна Ярошенко. Її життєвий і трудовий шлях дуже показовий.

Кругла сирота, вона почала трудове життя дуже рано: спочатку поденною робітницею на млині, потім по сезону на дослідній станції. Пізніше Тетяна Володимирівна стає студенткою робітфаку, а з 1932 по 1938 р. вчиться у Харківському державному університеті. Так молода робітниця прийшла

ШЛЯХ ПРОСТОЇ РОБІТНИЦІ В НАУКУ

у вуз, оволоділа високими знаннями.

Після закінчення університету Тетяна Володимирівна залишають в аспірантурі, а вже в 1941 р. вона закінчує дисертаційну роботу. Війна перервала улюблену працю Т. В. Ярошенко. В напружені воєнні дні Тетяна Володимирівна працює в евакогоспіталі, пізніше працює спеціалістом-фітопатологом в Алтайській крайовій селекційній станції. Партія і уряд відзначили самовідданий труд Т. В. Ярошенко медаллю «За доблестний труд в Великой Отечественной войне».

Пізніше Тетяна Володимирівна повертається в рідний університет. У 1947 році вона захищає дисертацію на ступінь кандидата біологічних наук і після того веде активну педагогічну та наукову діяльність. Її цікавить проблема виховання стійкості зернових культур проти захворювання головною.

Т. В. Ярошенко веде і громадську роботу, вона член місцевого, а в 1954 р. обирається народним засідателем.

Тетяна Володимирівна — чуйний, хороший товариш. ЄРМОЛЕНКО.

30 років сумлінної праці

БАГАТО радянських жінок не покладаючи рук трудяться на всіх ділянках народногосподарського та культурного будів-

ництва. Маргарита Кирилівна Цикаловська у Міжнародний жіночий день відзначає подвійне свято. Кілька днів тому минуло 60 років з дня її народження та 30 років праці в Харківському університеті.

Ювілей співробітника відзначають всі працівники університетської учбової бібліотеки. Адже за свій 30-річний трудовий шлях Маргарита Кирилівна виявила себе і як відмінний трудівник, і як чуйний товариш. Свої сили і досвід вона віддає на користь розвитку бібліотечної справи.

Роботу в університетській бібліотеці М. К. Цикаловська почала ще в 1927 році. З того часу і до сьогоднішнього дня вона працює в учбовій бібліотеці. І в день свята ювілярові хочеться сказати щире спасибі за багаторічний і чесний труд.

ЗНОВУ на «відмінно»

здавала екзаменаційну сесію студентка IV курсу біологічного факультету Наташа Піснячевська. Вона дійсно може служити за приклад для інших — в труді, в навчанні, в громадській роботі. Відмінницю і активного учасника громадського життя (Наташа Піснячевська — член університетського комітету комсомолу), її поважають і люблять серед студентів.

13 років працює у нашій студентській їдальні Ганна Юхимівна Тошаківа. Спочатку посудомийка, потім офіціантка, а зараз — старша офіціантка, Ганна Юхимівна трудиться завжди добросовісно, чесно. З дня на день виконує вона свої виробничі завдання. Ввічлива, акуратна, Г. Ю. Тошаківа подає приклад своїм співробітникам, користується пошаною в колективі і з боку споживачів.

Нагороджені Почесними грамотами

Валентина Стешенко — студентка четвертого курсу економічного факультету, третьокурсниця — біолог Ася Новікова, робітниця друкарні Зоя Варава та ще 15 кра-

Хай ще кращим стає життя

свід. Він добре знає ціну справжньої свободи, великогощастя. Інструктор кондукторської бригади на залізниці, Андрій Григорович вже пішов на пенсію. Радянська влада забезпечила йому спокійну старість.

— Я з радістю віддаю свій голос за наших кандидатів у депутати, — схвильовано говорить старий робітник. — Хай ще яскравішим, ще кращим стає з дня на день наше життя.

Один за одним підходять до виборчих урн люди. Вони святково одягнені, багато з них з дітьми.

Ми звернулися до тов. Василенка, але можна не сумніватися, що будь-який з виборців зміг би розповісти про багато хорошого, що зробила для нього рідна народна радянська влада.

Андрій Григорович Василенко на виборчу дільницю місцевих Рад, за майбутніх постарався прийти якомога представників рідної Радянщини. 73-річному пенсіонеру дуже хотілося одному з перших віддати свій голос за кандидатів у депутати місцевої влади. За плечима А. Г. Василенка — великий життєвий до-

Умови роботи та навчання в першому семестрі цього учбового року були складними. Та незважаючи на це, викладацький колектив філологічного факультету нормально завершив учбовий семестр, виконав робочі плани і на належному рівні провів екзаменаційну сесію.

Однією з характерних рис зимової сесії була значно вища вимогливість викладачів в оцінці знань студентів. Досить сказати, що з 672 студентів, які складалі екзамени, 138 одержали задовільні оцінки.

Чимало попрацювали у першому семестрі і студенти: 130 з них склали всі екзамени тільки на «відмінно», понад 370 — на «добре» і «відмінно». Зразки наполегливої самостійної роботи і високої успішності показали студенти Мігуліна, Станішевський, Світлична, Терехова, Вітковська, Ладур, Львович, Лісовий, Пономаренко, Войцеховська з українського та російського відділень. Відмінні знання показали студенти Богачова, Кущинський, Ситник, Білогуб, Абрикосова, Колубаєва, Фурманська, Рублінецький, Стрижак, Кириченко та ін-

ші з відділення романо-германської філології.

Але окремі студенти не дбало ставилися до навчання, погано відвідували лекції, не систематично і мало працювали над засвоєнням курсів. Ось чому 35 студентів-філологів мають зараз академічну заборгованість. Особливо безвідповідально поставилися до навчання студенти Петренко з першого курсу та другокурсники Ізмайлова-Гусакова і Погода.

Студент Петренко, наприклад, погано відвідував заняття на факультеті, не працював над програмним матеріалом, занадто запустив роботу над оволодінням українською та німецькою мовами. На зауваження викладачів та товаришів по групі він не реагував. А в результаті цього за академічну неуспішність студент Петренко, як і Ізмайлова-Гусакова та Погода, виключений з університету.

Викликає подив у ставленні до навчання і деяких інших студентів. Так, п'ятикурсник російського відділення В. Байбіков замість того, щоб показувати зразок сумлінного ставлення до навчання, як це гідно ком-

сомольському ватажкові, відстав.

Перед колективом філологічного факультету у цьому семестрі, як і завжди, стоїть велике завдання — домогтися того, щоб кожен студент добре опрацював і засвоював кожну нову тему і на лекції і під час самостійної роботи. Навчання в другому семестрі розпочалося своєчасно і без зривів. Але й зараз ще відчувається нестача аудиторій для великих курсів — в 50 і більше чоловік.

Погано також те, що кафебри факультету все ще нерішуче використовують своє право на зменшення питомої ваги обов'язкових занять з метою надання всіх умов для роботи самостійної. Зокрема, на всіх курсах факультету (за виключенням відділення романо-германської філології) не передбачено окремих днів для самостійної студентської роботи. А це велика хиба.

Доц. А. КОЛОДЯЖНИЙ,
декан філологічного факультету.

Щира подяка

Вперше у житті прийшли ми до школи не як учні, а як вчителі. І тепер, коли закінчилася практика, з задоволенням можемо сказати, що минулий місяць не пройшов для нас безслідно. Зараз ми вже ясно уявляємо собі нашу майбутню професію.

І в цьому дуже допомогли наші керівники, методи. Пробні уроки, особливо ті, що проходили під керівництвом методиста Л. Я. Ліфшица, були для нас справжньою школою. Обговорення їх проводилося одразу ж після уроків, коли недоліки і позитивне ще стояли перед очима, коли ще не пройшло хвилювання молодого викладача і його вимогливих «асистентів». Тут жодна деталь не випадала з поля зору нашого уважного керівника.

Л. Я. Ліфшиц завжди давав корисні поради, допомагав. Особливо дбайливо ставився він до нашої мови. Як основний недолік відзначав він невміння практикантів ясно і точно формулювати свої думки, а для підвищення культури мови радив частіше ви-

ступати на зборах, робити доповіді в наукових гуртках, писати у факультетську та університетську газети.

Все це приводило до того, що на урок кожен з нас ішов з глибоко продуманим, добре розробленим матеріалом, ретельно підготовленим конспектом. І тому, за дорученням всієї групи, ми хочемо висловити через газету нашу щирю подяку уважному і чуйному вчителю Л. Я. Ліфшицу.

О. ПАРХОМЕНКО,
С. КОСТРОМИТІНА,
С. КРОНБЛАТ,
Л. КОЗАЧЕНКО,
за дорученням групи
практикантів-філологів
17 школи.

ТВОЇ ТОВАРИШІ

Дипломник В. Репко

Веніамін Репко — один з тих, хто в цьому році покине стіни рідного університету і буде працювати в середній школі. Життя В. Репко — яскравий зразок незборимого прагнення до мети, приклад невтомної, наполегливої праці...

Не зітрється в пам'яті грізний 1942 рік, коли вогненний вихор війни охопив 17-річного юнака і під гарматний грім поніс по бойових полях, на яких у смертельному двобої вирішувалась доля Батьківщини. Там, у боях, Веніамін Репко одержав важке поранення.

Пізніше через поранення його демобілізували. Тоді В. Репко вступає на курси шоферів і незабаром стає водієм автомашини. 6 років працює він шофером, пе-

ревозачи вантажі, перебуваючи в далеких довгострокових командировках, роблячи рейси в будь-яку пору доби і в будь-яку погоду. Поранення ставало відчутнішим, особливо після великої фізичної втоми.

Вже будучи шофером, В. Репко вирішив віддатися іншій справі — стати вчителем. Мрія про це визрівала довго, та ніколи не покидала його. Але ж для здійснення її потрібна була середня освіта. І ось Веніамін вступає до 8-го класу вечірньої школи. Нелегким було навчання. Часто прямо після рейсу, коли від утоми підламувались ноги, стулялися повіки, він поспішав до школи і наполегливо оволодів знаннями. Тепер в його кабінеті поруч з інструментами знаходяться шкільні підручники...

В КОМІТЕТІ КОМСОМОЛУ

В університеті готуються збори комсомольського активу, присвячені підсумкам роботи VII Пленуму ЦК ВЛКСМ та завданням в комуністичному вихованні студентства.

Готуються до зборів комітет комсомолу, при допомозі факультетських Бюро розробляються плани конкретних заходів, справ, якими зустрінуть студенти ХДУ 40-у річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

До 40-річчя Жовтневої революції

Перемога буржуазно-демократичної революції в Росії

розв'язана в інтересах буржуазії, незмірно посилює бідність народних мас. Зросли податки, впадала купівельна спроможність карбованця. Значно знизився життєвий рівень трудящих. У порівнянні з 1913 роком заробітна плата робітників у 1916 р. зросла на 100 процентів, а ціни на необхідні продукти та товари — на 300—500 процентів. Внаслідок розрухи на транспорті з початку 1917 р. майже припинилося підвезення продуктів споживання в Петроград, Москву та інші промислові центри. Закривалися підприємства, а робітники викидалися на вулицю. Війна викрила всі язви царизму, оголила його гнилизну.

Використовуючи важке становище країни, іноземні імперіалісти посилювали залежність Росії від закордонного капіталу, виношували плани її остаточного закабалення. Особливо відзначалися американські імперіалісти — вони прагнули зайняти панівне становище в економіці Росії. З 1913 по 1917 рік вартість американського експорту збільшилася в 17 разів. Разом з капіталі-

стами інших країн американські імперіалісти наживалися на будівництві російського народу.

Все це було причиною зросту революційного незадоволення. Боротьба мільйонів трудящих проти царизму, проти війни та імперіалістичної буржуазії проявлялася у посиленні страйкового руху. В 1915 р. було вже 928 страйків, а в 1916 р. їх число зросло до 1284.

Поряд з пролетаріатом Петербурга, Москви та інших міст активну роль в революційному русі грали харківські металісти. За роки війни тільки на трьох заводах Харкова — ХПЗ, ВЕК і Гельферіх-Саде — було проведено 25 страйків, участь в яких прийняло більше 60 тисяч робітників. Харківські металісти разом з робітниками Донбасу йшли в авангарді революційної боротьби на Україні.

Робітничий рух піднімав на боротьбу селянські маси. Під впливом більшовиків революційний рух розгорнувся на фронті в тилу. Так в країні створювалася революційна ситуація.

Практичною діяльністю партії в Росії напередодні і в час революції керувало Бюро Центрального Комітету. На чолі його стояв

В. М. Молотов, що повернувся в Петроград після втечі з Іркутського заслання.

На початку 1917 р. хвиля революційного руху зростала. Російське Бюро ЦК разом з Петербурзьким комітетом прийняли рішення відзначити 9(22) січня — річницю кривавої неділі — мітингами, страйками, вуличними демонстраціями. В цей день на багатьох фабриках і заводах Петрограда, Москви, Баку, Нижнього Новгорода та ін. відбулися страйки. Жорстокі репресії не злякали робітників. Страйковий рух досяг небувалих за час війни розмірів. У січні в країні страйкувало більше 200 тисяч робітників. Посилився революційний рух на селі, в армії, зміцнювався союз робітників і селян.

Царський уряд гарячково готувався до розгрому революційного руху, збирав сили для вирішального удару. Все можливе робила ліберальна буржуазія, щоб невеликими поступками послабити революційну боротьбу.

ВІДПОВІДАЄ ЗАОЧНИК

ЩОМУ студентові вже немало років, але вчитися ніколи не пізно. Саме через це у минулому році вчитель семирічної школи на Тернопільщині Федір Митрофанович Шостак вступив на заочний відділ філологічного факультету Харківського державного університету.

І ось уже позаду залишився перший семестр. Ф. М. Шостак добре підготувався до екзаменів. І наш фотокореспондент застав його за студентським столом під час здачі екзамену з курсу «Українська народна творчість».

— Я дуже задоволена відповіддю тов. Ф. М. Шостак, — розповідає нам кандидат філологічних наук І. Г. Булашенко, що приймала у заочника екзамен. — Це була глибока, продумана і дуже цікава відповідь.

О. КУЗІН.

«ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Стор. 2. 9 березня 1957 р.

Невідкладні завдання студентського наукового товариства

У минулому семестрі робота студентських наукових гуртків проходила в дещо ускладнених умовах. На деяких факультетах кафедри, деканати та громадські організації, враховуючи труднощі, посилили свою увагу до роботи СНТ, організували роботу гуртків з перших же днів семестру, зробили основою метод індивідуальної роботи студентів-гуртківців, посилили контроль за виконанням студентських наукових робіт у планові строки.

Так було в наукових гуртках радіофізичного факультету, в гуртках історії СРСР та історії КПРС історичного, фізіології тварин та біохімії біологічного, в деяких гуртках хімічного та геологічного факультетів. Слід сказати, що добрий робіт гуртків геологічного факультету багато в чому сприяла ініціативна робота Ради СНТ на чолі з тов. Штовфаном.

Але в цілому діяльність університетського наукового товариства за минулий семестр задовольнити нас не може. Замість посилення роботи у складних умовах, її ослабили в багатьох гуртках, не зуміли знайти і застосувати відповідні до умов форми цієї роботи. Значно послабили діяльність гуртків фізичного відділення фізмату, гуртків шкільної та історичної географії на географічному, філософії на історичному факультеті та ін.

Окремі гуртки у першому семестрі зовсім не розпочинали роботу. Мало піклування у першому семестрі приділялося залученню до гуртків нових сил. Тому багато з них (це в першу чергу стосується географічного факультету) зараз складаються виключно з п'ятикурсників та студентів четвертого курсу. Недостатньою була і популяризаторська робота в наших гуртках. А це важлива діяльність, тим більше, що окремі студенти невірні ставляться до участі в наукових гуртках, вважають її непотрібною у зв'язку, мовляв, з призначенням у школи.

Наша стінна та університетська преса повинна була б пояснити всю примітивність та вузькість таких поглядів. Слід відзначити тут і бездіяльність сектора преси університетської президії СНТ комсомольця М. Нісевича.

Значного поліпшення вимагає організаційна робота в студентському науковому товаристві. Вона повинна стати предметом уваги і факультетських, комсомольських та профспілкових організацій. Адже відомо, що в ряді гуртків немає старост. А хороший

староста — не остання ланка в налагодженні нормальної роботи гуртка.

Громадські організації факультетів також не контролюють діяльності тих комсомольців, які виконують ту чи іншу роботу в СНТ. Таке ж становище недопустиме, бо нікому не секрет, що в факультетські ради СНТ нерідко потрапляють люди випадкові. Так, на фізичному відділенні фізмату комсомольська організація мирилася з бездіяльністю комсомольця Дзюби, який очолював раду СНТ.

Університетському профкому та комітету комсомолу відомо, що низові організації не уважно ставляться до наукової роботи студентів, але заходів проти цього вони чомусь не вживають.

Слабкість організаційної роботи на факультетах багато в чому пояснюється незадовільною роботою самої президії СНТ. Не чітко контролюють виконання своїх рішень, мало допомагають радам СНТ факультетів члени президії тт. Тарасюк і Житницький. А це значить, що президію слід серйозно зміцнити, перетворити у дійовий орган масової студентської організації.

Однією з причин недоліків у студентській науковій роботі є також формальне ставлення окремих кафедр до роботи гуртків.

Недоліки можуть бути усунені тільки в тому випадку, коли з перших же днів другого семестру на їх ліквідацію буде мобілізована громадськість. А одним з найбільш важливих завдань є підготовка і проведення традиційної щорічної студентської наукової конференції.

В цьому році університетська конференція буде однією з складових частин нашої підготовки до Всесвітнього фестивалю молоді й студентів у м. Москві. Робота чекає велика і важка. До 15-го березня треба здати всі тези доповідей, які висуваються на університетську конференцію. Отже, і гуртки і керівні органи СНТ повинні прикласти всіх зусиль, щоб провести конференцію якомога організованіше. В тематиці факультетських конференцій повинні відбитися і результати студентської практики, і роботи експериментальні та такі, що мають певне теоретичне і практичне значення. Уже зараз треба намічати ті доповіді, що заслуговують на участь у міському огляді.

Все це великі завдання. І їх треба успішно виконати.

Ю. ШИЛОВЦЕВ,
голова президії СНТ університету.

НАМ ПИШУТЬ ДИРЕКТОРИ ШКІЛ

Університет виростив кваліфікованого спеціаліста

Випускниця університету тов. З. І. Безрук працює з минулого року у Чкаловській середній школі № 3 Веселівського району, Запорізької області. Викладає вона історію, частково німецьку мову у 8—10-х класах, а також керує 10-м класом, веде в ньому виховну роботу.

Зора Іванівна за цей час виявила себе виключно добросовісною вчителькою. До роботи ставиться вона сумлінно, акуратно, уважна до інтересів учнів. Її уроки відзначаються змістовністю, проводяться на потрібному ідейному та методичному рівні; постійно працює вона і над підвищенням своєї ділової кваліфікації.

Вихованка університету користується авторитетом і пошаною

В середній школі № 1 творчо використовує його у імені В. І. Леніна в місті

Харкові працює випускниця Харківського університету Марія Василівна Бусол. За час роботи в нашій школі вона виявила себе умілим і знаючим педагогом. Цікаві і яскраві її уроки з літератури, а матеріал викладається виключно емоційно-наочно, захоплююче. Молода вчителька добре знає тексти творів, уміє їх аналізувати, прищеплює у дітей любов до літератури, увагу і інтерес до літературних персонажів, до багатства і своєрідності мови письменників.

Характерно, що Марія Василівна весь час шукає нове, вона творче ставиться до своєї роботи, серйозно вивчає кращий досвід майстрів педагогічної справи,

своїй роботі.

Велику роботу М. В. Бусол проводить з учнями і в позаурочний час. Вона керує літературним та стилістичним гуртками. Різноманітні форми роботи в гуртку захоплюють учнів, яким особливо подобається організація цікавих загальношкільних літературних вечорів.

Марія Василівна керує класом. І тут вміє вона знайти відповідні форми роботи. Тому й користується вона авторитетом і пошаною учителів та батьків, любов'ю своїх учнів. Слід сказати, що як випускниця університету Марія Василівна Бусол цілком виправдала себе на педагогічній роботі.

А. КОРИСТІНА директор школи № 1 м. Харкова.

Слідами наших виступів

„Буфет не задовольняє вимог споживачів“

Лист тов. Юріна, під такою назвою надрукований в газеті, доведений до колективу ідальні. Як повідомила завідувача студентською ідальнею тов. Скоробогатова, вжиті відповідні заходи. На час обідньої перерви на допомогу буфетниці виділений ще один працівник з метою оперативнішого обслуговування споживачів. Зараз в буфеті щоденно є

гарячий чай, у великому асортименті — кондитерські вироби, недорога ковбаса.

Як зазначила тов. Скоробогатова, молочні продукти бувають в ідальні лише два-три рази на тиждень. Це залежить від рознарядки поставщика, і без допомоги профкому керівництво ідальні не зможе домогтися щоденної доставки молока та інших молочних продуктів.

Веде З. І. Безрук також значну громадську роботу. Шкільна комсомольська організація виявила їй високу довіру, обравши до складу комсомольського комітету, де Зора Іванівна виконує обов'язки замісника секретаря.

З. І. Безрук користується заслуженим авторитетом і серед вчительського колективу, і серед батьків. Це молодий, зростаючий вчитель, чуйний товариш. Хочеться від імені вчительського колективу і від себе особисто висловити Харківському державному університету і комітету комсомолу подяку за підготовку і виховання повноцінного спеціаліста, молодого вчительки З. І. Безрук.

К. АЛЕШКО,
директор Чкалівської середньої школи № 3, Веселівського району, Запорізької області.

Пильніше придивлятися до життя школи

Комітет комсомолу одержав також листа від директора Ново-Іванківської середньої школи Запорізької області тов. Губернчука. В цій школі працює наша випускниця В. І. Пенцова.

«Комсомолка Пенцова, — пише директор школи, — добре знає свій предмет, не шкодує сил для додаткової роботи з невстигаючими учнями, веде географічний гурток, приймає активну участь в художній самодіяльності працівників школи. Це безсумнівно цінний шкільний працівник.

За перше півріччя наказом по школі В. І. Пенцовій оголошена подяка. Щоправда, інколи їй не вистачає витриманості, наполегливості і впевненості у своїх силах. Але з часом це, безперечно, мине.

Дорогі товариші! — звертається директор школи тов. Губернчук до членів комсомольського комітету університету. — Бажаю Вам ще більших успіхів у вихованні студентів-комсомольців. Хай проймаються вони відповідальністю перед партією і народом, хай ще більше оволодівають навичками практичної роботи в школі.

А вам, мої недавні однопольчани, — звертається тов. Губернчук до університетських студентів, — бажаю ближче знайомитися з життям школи, де зустрічаються не лише успіхи, але й не раз труднощі, до переборення яких треба бути готовим і долати їх без хитання і сліз».

Буржуазія добивалася конституційної монархії. Їй допомагали меншовики та есери, які закликали робітників захищати Думу, організувати 14(27) лютого, в день відкриття Думи, хід, який мав за мету створити «атмосферу довіри» народу до Думи.

Більшовики готувалися ознаменувати 10 (23) лютого — річницю суду над більшовицькою фракцією Думи. Заклик більшовиків підтримали робітники. В цей день у Петрограді відбувалися мітинги, частина заводів не працювала, інші працювали лиш до обіду.

Більшовики вирішили зірвати плани меншовиків та есерів. Народних хід на захист Думи більшовики вирішили перетворити в політичний виступ проти війни. Проведена з цією метою робота дала свої результати: робітники пішли не до Думи, а за більшовиками на демонстрацію.

18 лютого (3 березня) 1917 р. почався страйк в одній з майстерень Путилівського заводу, а мітинги відбулися в усіх цехах. Робітники обрали делегацію для передачі своїх вимог дирекції заводу. 22 лютого (7 березня) завод був закритий. Робітники продовжували боротьбу. Широка підготовка розгорнулася і напередодні Міжнародного дня робітників — 23 лютого (8 березня). В цей день 20 тисяч робітників-путилівців направилися до цент-

ру міста. На вулицю вийшли робітничі. До вечора в Петрограді було вже коло 90 тисяч страйкарів. На засіданні БЦК, що відбулося в цей день, було прийняте рішення про розгортання дальшої революційної боротьби.

З новою силою демонстрація відновлюється на наступний день.

25 лютого (10 березня) демонстрував увесь робітничий Петроград — з червоними прапорами, гаслами «Геть війну!», «Геть царя!», «Хліба!», з революційними піснями.

Царська влада робила одчайдушні спроби придушити рух. Почалися масові арешти та обшуки. В числі інших більшовиків були заарештовані і 5 членів Петербурзького комітету.

Пізно ввечері 25 лютого (10 березня) відбулось засідання Бюро ЦК. Було вирішено вжити всіх заходів, щоб довести революційний рух до повної перемоги.

Вдень 26 лютого (11 березня) політичний страйк і демонстрація починають переростати у спробу повстання. Почалася відкрита громадянська війна. Були випадки, коли солдати відмовлялись допомагати поліції, а інколи відкрито виступали разом з революційними робітниками. Але в цілому війська в цей день ще були на боці влади. За даними охоранки, тільки на Знамянській площі було убито і поранено

біля 100 робітників. На досвіді революційних боїв 1905 року більшовики знали, що успіх революції визначиться тим, на чому боці буде військо. Тому розгорнулася енергійна боротьба за армію.

27 лютого (12 березня) було кульмінаційним пунктом революції. Під впливом більшовиків вранці цього дня Волинський полк, в настрої якого раніше помічались хитання, перейшов на бік робітників. До нього приєдналися Преображенський та Литовський полки. Надвечір кількість повсталих солдатів досягла 66 тисяч чоловік. Це й вирішило долю царського самодержавства. Повсталі захопили арсенал, за одну годину розібрали біля 40 тисяч гвинтівок. Обзорою робітники стали на чолі повсталих солдатів. Всюди розбюроували поліцію, жандармерію, громили в'язниці. Ввірвавшись до царського палацу, робітники і солдати заарештували міністрів і посадили їх в Петропавловську фортецю.

Збройне повстання в Петрограді перемогло. В цей же день Бюро ЦК видало і поширило у місті маніфест більшовицької партії «До всіх громадян Росії», в якому писалось, що завдання робітничого класу і революційної армії полягає у створенні Тимчасового революційного уряду, що повинен стати на чолі нового республіканського ладу. Більшовики вказували, що цей уряд по-

винен взяти на себе здійснення програми-мінімум РСДРП(б) придушити всі контрреволюційні заклони прибічників поваленого режиму, вжити всіх заходів для припинення війни. Робітники закликалися до обрання своїх представників у Тимчасовий революційний уряд.

Вирішальну роль у поваленні царизму зіграли робітники та солдати Петрограда. Величезну допомогу подали їм трудящі всієї країни. Ініціаторами підтримки повстання у Петрограді робітниками та солдатами всюди на місцях були більшовики.

Звістка про перемогу революції в столиці швидко поширилася по всій країні.

В Харкові, наприклад, про перемогу революційного повстання стало відомо вже 27 лютого (12 березня) 1917 р. 1 (14) березня робітники почали кидати роботу у мітингувати, вони звільняли політичних ув'язнених. Мітинги відбувалися і в наступні дні. Робітники ХПЗ з червоними прапорами пішли в місто, до них приєдналися робітники заводів ВЕК, Гельферіх-Саде та ін. На Миколаївській площі (зараз площа ім. Тевелева) відбувся грандіозний мітинг робітників і солдатів. На ньому виступив один з керівників харківських більшовиків Тиняков, який був щойно звільнений із в'язниці.

На протязі кількох днів революція перемогла в усій країні.

Пояснюючи причини такої швидкої перемоги, В. І. Ленін вказував, що цьому сприяло поєднання цілого ряду умов всесвітньоісторичної важливості.

Лютнева революція відкрила нову сторінку в історії Росії. Після повалення самодержавства політична обстановка в країні змінилася, створилася нова розстановка класових сил. У виключно складній обстановці двовладдя більшовицька партія, що вийшла з підпілля, виробляла нове орієнтування у всіх питаннях революції. У своїх відомих «Квітневих тезах» В. І. Ленін закликав партію готувати пролетаріат та найбідніше селянство до нового етапу революції, до завоювання диктатури пролетаріату. Тільки соціалістична революція могла дати трудящим мир, хліб, землю.

Керуючись цими вказівками В. І. Леніна, пролетаріат Росії в союзі з найбіднішим селянством у жовтні 1917 р. повалив буржуазний уряд, взяв владу у свої руки, побудував вперше свою пролетарську державу.

Б. ЩЕРБАНЕНКО,
кандидат історичних наук.

Ім не місце серед нас

Дуже добре, що студенти четвертого курсу хімічного факультету, разом з якими навчається Олександр Артеменко, підняли питання про ставлення студента не лише до навчання, але й до громадської роботи, до життя курсу, факультету.

Ми розуміємо і цілком розділяємо їх обурення. Хіба така людина зможе сказати, що живе повним життям, чи зможе знайти вона собі друзів? І даремно ти думаєш, О. Артеменко, що досить мати в заліковій книжці відмінну оцінку. Хорроше навчання — важливо, але це ще не все. Скажи нам, де ж твій запал, активна діяльність, які відзначають радянських студентів? Чи, може, ти вирішив ще з студентської лави стати дрібним чинушою, підлим підхалимом?

Ми розділяємо незадоволення студентів хіміфаку і в відношенні манери Артеменка говорити з дівчатами.

Олександр! Адже ти, мабуть, закоханий в якусь дівчину. І як ти не зрозумієш, що, горячи прубості і пошлості дівчатам, тим самим зневажаєш і її.

Таким, як ти, не місце серед нашого колективу, і ми згодні з твоїми співкурсниками у тому, що даремно

зробив ти поспішний і такий недалекий висновок, ніби твоє життя не стосується громадськості.

І ось зібравшись разом і прочитавши статтю в газеті, ми прийшли до висновку, що похвалитися і нам нічим. Щоправда, у нас ще немає подібних до Артеменка, але в окремих студентів є зародки таких нездорових настроїв. Треба прикласти всіх зусиль і всім колективом не дати розвинути індивідуалізму. Адже погано ведеться на курсі комсомольська робота. На протязі першого семестру у нас проведені лише одні комсомольські збори та й ті організаційного характеру. Немає у нас спільної справи, навколо якої об'єдналися б студенти курсу. Після лекцій всі чомусь поспішають додому, мало хто цікавиться життям товаришів.

Нам здається, що так жити далі не можна. Треба ламати інертність окремих товаришів, уважно і чутливо слідувати за життям співкурсників, завжди бути готовим допомогти товаришеві.

С. ШЛІФЕР, Н. ПОКРОВЕНКО, Л. БЕРОВА, Н. СИДОРУК, В. ОМЕЛІНА та ін. студенти першого курсу філологічного факультету.

Концерти для виборців

З художньої програми сільського будинку культури, можливо, найбільшу цікавість мешканців с. Вільшани в день виборів 3-го березня викликав виступ шефів — учасників художньої самодіяльності Харківського державного університету. Тому зал у відповідну годину був цілком заповнений, тому виборці тепло зустрічали майже кожний номер.

З великим успіхом пройшли виступи студентів А. Новикової та І. Конової, О. Галати та Я. Аграти, А. Чупринова і М. Лісневського, учасниць університетського танцювального колективу Є. Лундіної, Р. Сергієнко, Ж. Безпальної. Учасники самодіяльності виконували українські і російські народні пісні, танці, пісні радянських авторів, інструментальні номери. Виборці підшефних колективів концертом залишилися задоволені.

З великим інтересом прослухали вони і лекцію студента 4-го курсу історичного факультету І. Гнідаша про підсумки роботи шостої сесії Верховної Ради Союзу РСР.

В день виборів учасники університетської художньої самодіяльності дали по кілька концертів і на виборчих дільницях №№ 3, 23, 35 та 12, що розташовані в університетських приміщеннях. З хорошими програмами виступали тут студенти філологічного, біологічного, історичного, радіофізичного, географічного, фізико-математичного факультетів та учасники дитячої художньої самодіяльності університету.

Н. СЕРГІЙЧУК.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ З СПОРТСМЕНАМИ КДУ

Чили першу половину з перевагою в п'ять очок (20:15). Свою перевагу вони зберегли і в другій половині гри, поступово збільшували розрив в очках і закінчили гру перемогою з рахунком 56:41.

Зустріч жіночих баскетбольних команд виявила перевагу киянок. Але перевага ця була результатом деякої розгубленості наших баскетболісток. Поступово вони освоювалися з грою, але станом було вже майже неоправданим.

Поразки зазнали і обидві волейбольні команди нашого університету. Слід сказати, що жіноча команда КДУ є призером першості України по класу «А». Незважаючи на це, наші спорт-

В ДНІ зимових канікул волейболісти та баскетболісти університету виїжджали в столицю України для товариської зустрічі з спортсменами Київського державного університету. 26 лютого були проведені гри з волейболу та баскетболу між командами Київського та Харківського університетів. Перед початком змагань з вітальною промовою виступив завідувач кафедри фізвиховання Київського університету тов. Гордієнко. Команди обмінялися пам'ятними вимпелами, дружно потисли руки.

Першими на поле вийшли чоловічі баскетбольні команди. Гравці нашого університету були помітно вищі за зріст, що мало своє значення у прийомі високих передач. Спочатку рахунок поведи кияни, але поступово наші спортсмени зрівняли рахунок і закін-

Студенти оволодівають навичками майбутньої професії

На практиці — студенти-географи

ШКОЛИ гостинно зустріли практикантів. Директори, класні керівники, вчителі охоче ділилися своїм досвідом з початкуючими вчителями.

Зараз можна сказати, що практика студентів четвертого курсу географічного факультету в школах пройшла успішно. Цьому, зокрема, сприяло те, що керували нею досвідчені методисти, що студенти сумлінно ставилися до цієї ділянки університетського курсу навчання. Методисти-географи, серед яких 9 мають учені ступені, володіють значним досвідом керівництва педагогічною практикою. Та й вчителі тих шкіл, де практикувалися студенти, приклали немало зусиль і енергії, щоб познайомити їх з усіма ділянками шкільного життя. Серед кращих можна назвати заслужену вчительку В. Ю. Самойлик (126-а школа), одного з найстаріших і найдосвідченіших

викладачів м. Харкова П. В. Турського (49-а школа), викладачів 17-ої школи В. М. Короткевич, Т. М. Галайчука та Р. М. Полякову з 30-ої школи.

Студенти охоче включилися в учбову та виховну роботу школи. Вони допомагають класним керівникам, захоплено готують учнів до фестивалю, проводять екскурсії на підприємства, культури походи в театри та кіно, а також організовують цікаві піонерські збори та географічні вечори. Бували вони й у батьків, допомагаючи їм відстаючим.

З почуттям відповідальності поставилися практиканти до підготовки пробних та залікових уроків. Більшість з них замість 6 обов'язкових дали по 8—10 уроків. А в школах 17-й, 36-й, 110-й студенти, починаючи з 20—22 лютого, фактично цілком заміщували викладачів географії у класах, до яких вони прикріплені.

На уроках практиканти виявляють досить глибокі знання фактичного матеріалу, уміння методично вірно подати його учням. Широко використовували студенти наочні посібники, а також метод евристичної бесіди, що активізувала урок. З цього погляду хороші уроки дали практиканти Оришко, Гриценко, Маслова, Глатава, Шаталюк, Бабакіна, Краснокутська, Педіна, Ісаєва, Каратун та ін.

Однак поряд з успіхами були й недоліки. Окремі студенти слабо справлялися з своїми обов'язками. Траплялися випадки недисциплінованості: наприклад, студент Портянко часто пропускав заняття в школі. Був ряд пробілів також у проведенні позакласної роботи. Досить сказати, що окремі теми уроків у 8-му та 9-му класах виявилися ще непрочитаними студентами.

Звертає на себе увагу недостатня підготовка студентів до практичного проведення виховної роботи та позакласних міроприємств. Негативно відбився і той факт, що студенти четвертого курсу прийшли на практику, ще не прослухавши повністю курсу методики викладання географії, бо згідно учбового плану частина цього курсу читається після практики в школі. Всі ці недоліки доводилося виправляти на ходу, в самому процесі практики.

Доц. І. СЛУЦКІН,
керівник педагогічної практики географів.

На фото: студентка 4-го курсу С. Мелашенко веде урок в 7 кл. 17 школи.

Новини науки і техніки

Радіоприймач важить 300 грамів

Експериментально-виробничий відділ інституту фізики Академії наук УРСР (м. Київ) освоїв серійне виробництво напівпровідникових приладів. Це фотоелементи: мініатюрні подоби електростанцій, де паливом служить світло.

В останні роки вчені інституту розробили способи одержання високочистого германію і вивчили вплив ряду мікродомішок на його фізичні властивості, розробили фізичні основи теорії роботи і технології виготовлення германієвих точечноконтактних діодів і тріодів розміром в 2—3 міліметри. Вони заміняють крихіткі і великі електронні лампи, відзначаються довговічністю.

Головний інженер відділу напівпровідників М. Я. Горбунов виготовив кишеньковий радіоприймач, в якому замість скляних ламп вмонтовані такі діоди і тріоди.

Вага приймача, що розміщується в коробці звичайної табакерки і може награвуватися на довгі і короткі хвилі, не перевищує 300 грамів.

сменки чинили упертий опір: рахунок у партіях був 15:11, 15:9, 15:13.

Дуже жваво проходила зустріч чоловічих волейбольних команд. За Київський університет виступали два учасники збірної команди міста Києва, що багато в чому визначило результат зустрічі, яка закінчилася перемогою киян з рахунком 3:0.

У гри всіх наших команд відчувалася невпевненість у своїх силах, відсутність досвіду участі у великих змаганнях. Відчувалася мала кількість тренувань і те, що проводилися вони не на справжніх спортивних майданчиках, а в умовах тісного університетського спортивного залу.

А. БУНЯКІН,
викладач кафедри фізвиховання.
Л. АНУПРІЄНКО,
спортсменка.

Практиканти полюбили школу

Педагогічна практика студентів-філологів у цьому учбовому році проходила більш конденсовано і цілеспрямовано. Пояснюється це не лише стислими строками перебування практикантів у школі, а насамперед гарячою зацікавленістю четвертокursників, бажанням їх якнайближче познайомитися з усіма тонкощами майбутньої професії.

Зважаючи на те, що підпрактика філологів продовжувалася у цьому році лише 28 днів, методисти факультету при повній підтримці студентів вирішили розпочати знайомство з школою та з класами раніше. Студенти більшості груп відвідували свої школи на протязі січня, у вільний від лекцій час. Таким чином, вони вивчили свої класи, познайомилися з роботою вчителів профільних предметів і навіть почали проведення виховних заходів.

Перші два тижні практики показали, що все це себе цілком виправдало. Вони показали також, що при наявності міцних і глибоких знань та при серйозному ставленні до своєї майбутньої професії практиканти можуть дати уроки, які задовольнять найсуворіші вимоги. Особливо вдалі практичні уроки дали студенти Стрикиця, Калашник, Загоруйко, Карабута, Дигало, Світлична, Зміяк з українського відділення та Толук, Логунова, Карлова, Курилова, Шапченко, Костромітіна, Кронблат, Вакало — з російського відділення. Ці практиканти оволоділи методикою, в

своїх уроках творчо підходили до розробки тем, користувалися численними допоміжними матеріалами.

В школах, де проходили практику філологи, було проведено багато цікавих виховних заходів. Так, в середній школі № 6 студенти І. Ронін та Є. Боднарюк влаштували зустріч учнів з студентами країн народної демократії. Були проведені культпоходи на кінофільм «Як гартувалася сталь», «Пролог», а потім організовані їх обговорення. Були також проведені бесіди про Пушкіна, про Чапаєва, екскурсії в краєзнавчий музей, на виставку малюнків індійських дітей та ін.

Слід зазначити, що поліпшилось в цьому році керівництво підпрактикою і з боку факультету та кафедри педагогіки. У школах побували завідувачі кафедрами доц. А. М. Ніженець та доц. М. М. Баженов. Систематично бували у школах викладачі методики, зокрема доцент Черняков. Частими гостями у практикантів були також працівники кафедри педагогіки Дубовик і Ткаченко, проректор університету тов. Коломієць.

Зараз можна з певністю сказати, що студенти філологічного факультету наочно уявили, якою є їх майбутня професія. А вона складна, творча і разом з тим цікава. Практиканти полюбили школу.

І. БУЛАШЕНКО,
кандидат філологічних наук.

Редактор В. БУДНІКОВ

ШАНОВНИЙ ТОВАРИШУ!

Комітет комсомолу та профком Харківського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. О. М. Горького запрошує тебе на збори університетського шефського активу.

На повісті дня — питання про заходи до поліпшення шефської роботи. Доповідачка — тов. І. Широкоград, член комітету комсомолу.

Збори відбудуться 10 березня цього року о 16-й годині в приміщенні Ленінської аудиторії (Університетська вул., 27).

КОМІТЕТ КОМСОМОЛУ, ПРОФКОМ.